

Concept-verslag ALV KVAN en ALV BRAIN, 22 november 2018, 13.30-15.00 uur, Fruin/Mullerzaal Nationaal Archief, Den Haag

1. *Opening en mededelingen besturen*

Bert de Vries opent de vergadering. Hij verontschuldigt bestuurslid Corinne Rodenburg, die vandaag verhinderd is. Ook Jan Sanders, Fred van Kan, Karin Kuilboer, Peter Nieuwenhuizen en Jantje Steenhuis hebben laten weten de vergadering niet te kunnen bijwonen.

Bert kijkt terug op de eerste maanden van de nieuwe besturen. De bestuursleden zijn met veel enthousiasme gestart. Er zijn verschillende gesprekken gevoerd met leden, stakeholders en verwante organisaties. De bestuursleden vinden het belangrijk om het met elkaar en met anderen meer te hebben over de toekomst van het vak en de positie van de archiefinstellingen. Zij hebben besloten een eventuele bestuurlijke fusie tussen KVAN en BRAIN in hun eerste jaar geen hoge prioriteit te geven, maar eerst aan de slag te gaan met de vele en forse opgaven die er liggen. Naast de herziening van de Archiefwet speelt ook de toekomst van de RHC's, nu minister Slob heeft aangekondigd dat het Rijk overweegt zich uit de gemeenschappelijke regelingen terug te trekken. Ook de AVG en het Auteursrecht blijven belangrijke dossiers. Met het oog op het vele en belangrijke werk dat er te doen is, is ook goed naar uitvoeringsorganisatie gekeken. Gestreefd wordt naar programmatische en thematische samenhang van de activiteiten binnen de verenigingen zelf en in de samenwerking met partners daaromheen. De besturen leggen het accent op hun rol als belangenbehartiger en pleitbezorger van de archieffunctie, in het Haagse en daarbuiten. Zij streven ernaar de sector samen met de leden sterk te maken.

De besturen hebben de volgende mededelingen voor de leden:

- Bernard Woelderink vond het na 50 jaar KVAN-lidmaatschap tijd om als lid te bedanken.
- Hans Waalwijk heeft zijn lidmaatschap opgezegd vanwege de samenwerking KVAN/BRAIN; hij ziet dit als samenvoeging en is daar op tegen.
- BRAIN verwelkomt een nieuw lid: PON's historisch bedrijfsarchief (automobielhandel Leusden). Leo Koekoek, bedrijfsarchivaris van PON, is aanwezig en stelt zich voor.
- Naar aanleiding hiervan: er zijn gesprekken gaande met de NVBA (netwerk voor bedrijfsmatig archiveren); de besturen hebben de intentie om programmatisch op inhoud samen te werken met deze vereniging.
- Joost van Koutrik en Arnoud Gludemans zijn herbenoemd als leden van de adviescommissie Archieven van de VNG namens KVAN/BRAIN en Roland Bisscheroux treedt aan als nieuw lid, eveneens namens de verenigingen. Bert bedankt Jeroen van Oss, die de afgelopen jaren veel werk in en voor deze commissie heeft verricht. Ook bedankt hij alle leden die zich bereid hadden verklaard de plek van Jeroen in te nemen.
- Eric Ketelaar wordt de voorzitter van de ethische commissie. Samen met hem kijken we of de commissie vaste leden moet hebben of dat deze per casus wordt samengesteld.
- De Archiefdagen vinden komend jaar in Gouda plaats op 3 en 4 juni. Thema: Bewaren voor de Toekomst. Ontmoeting en het opdoen en delen van kennis blijven de belangrijkste doelstellingen. De opzet zal anders zijn dan in de voorgaande jaren. Verschillende ledengroepen en organisaties worden uitgenodigd een programmaonderdeel te verzorgen. Te denken valt aan KIA, Jong Archivarissen, S@P, NDE et cetera. Het programma wordt een mix van inhoudelijke verdieping en praktische toepassing.
- Per 1 januari gaat de administratieve ondersteuning van beide verenigingen over naar APPR Het Brancheburo. Dit bedrijf is gespecialiseerd in verenigingsondersteuning en -management. We

hadden graag gezien dat May Scheepers de organisatorische ondersteuning van de Archiefdagen was blijven doen, maar May gaf aan dat niet te kunnen combineren met overige nieuwe werkzaamheden en neemt afscheid van KVAN/BRAIN. De besturen bedanken May voor haar jarenlange inzet en de leden stemmen daarmee in met een luid applaus.

- Op 4 december wordt de datum bepaald van de zitting van het hoger beroep in de zaak Voet-Erfgoed Leiden.
- Op 17 december is er overleg met de Autoriteit Persoonsgegevens over de toepassing van de AVG in de archiefsector. Bert neemt daaraan deel namens KVAN/BRAIN. Ook de ARA en de Erfgoedinspectie zullen aanwezig zijn, evenals Marianne Loef die de KIA-werkgroep AVG coördineert en ondersteunt.

2. *Verslag ALV's 12 juni 2018, zie bijlage 1 (ter vaststelling door KVAN- en BRAIN-leden)*

Het verslag wordt zonder wijzigingen door de leden van beide verenigingen vastgesteld.

3. *Verkiezing leden bestuur KVAN (ter besluitvorming door KVAN-leden)*

Op de oproep aan de KVAN-leden om zich kandidaat te stellen voor het KVAN-bestuur zijn geen reacties gekomen. Het bestuur heeft vervolgens zelf kandidaten gezocht vanuit de wens jonge archiefprofessionals een stem te geven en de relatie met de opleidingen te verstevigen. Het KVAN-bestuur is daarom blij dat Welmoed Bons en Fifine Kist bereid zijn om bestuurslid te worden. Beiden stellen zich voor. Fifine is specialist op het gebied van beeldarchief en beeldresearch en is als docent verbonden aan de Reinwardt Academie en de opleiding Archivistiek B aan dat instituut. Zij is ook betrokken bij Uva/Archiefschool. Welmoed werkt als informatiespecialist bij het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH). Zij werd in 2018 door de vakjury verkozen tot Jong Archivaris van het Jaar. De KVAN-leden stemmen van harte in met de benoeming van Fifine en Welmoed.

4. *Visie en strategie (ter bespreking)*

Bert de Vries leidt het stuk in door te benadrukken dat dit de visie is van de besturen en dat het zaak wordt dat op basis hiervan een visie ontwikkeld wordt van de beide verenigingen, een visie dus die gevoed en gedragen wordt door de leden. Hij geeft daarom graag de aanwezige leden het woord.

Vincent Robijn complimenteert de besturen met het stuk. Hij vindt de verschuiving van de focus naar de archieffunctie sterk. Hij constateert ook dat die verschuiving de vraag oproept hoe andere partijen die een rol spelen in en betrokken zijn bij de archieffunctie worden aangehaakt bij de visieontwikkeling en het werk van KVAN/BRAIN. Hij vindt het van groot belang dat dat gebeurt.

Bert de Vries geeft aan dat de besturen hierover al in gesprek zijn met de voorzitters van de KNVI en de NVBA. Programmatische samenwerking is sowieso een route die we zullen bewandelen. De besturen zijn hier dus zeker mee bezig maar zoeken in samenspraak met derden nog naar uitwerking daarvan. Bert roept ook in herinnering dat Tineke Rouschop tijdens de ALV in Venlo een soortgelijke oproep deed. De besturen geven daaraan gehoor. Ook gezien de stellingname dat we vanuit de archiefprofessie en -branche moeten gaan ijveren voor een bredere Informatiewet is verbreding hoognodig.

Hannie Kool vindt de archieffunctie eveneens een mooie en juiste invalshoek. Zij vraagt de besturen hoe het proces van de herziening van de Archiefwet er nu uitziet en of er al zicht is op de manier waarop het veld daarbij betrokken wordt.

Bert de Vries antwoordt dat KVAN en BRAIN daarin zelf initiatief gaan nemen. OCW beschouwt de KIA-toernee al als consultatie van het veld, maar omdat er op dit moment zo weinig duidelijk is over de inhoud en reikwijdte van de herziening vinden de besturen dat geen zinvolle consultatieronde. Daarom

gaan KVAN en BRAIN begin 2019 zelf sessies organiseren om input op te halen voor de wetsherziening. Slob riep in Venlo op tot eigen initiatief en die handschoen pakken de verenigingen op. We zullen daarin ook de samenwerking zoeken met de VNG. Slob ziet verkorting van de overbrengingstermijn als hoofddoel van de herziening en wil daarnaast het begrippenkader moderniseren en conceptuele kwesties uitzoeken. De besturen hebben hem te kennen gegeven vooral de relaties tussen overheid en samenleving in relatie tot overheidsinformatie in ogenschouw te willen nemen en deze ook in het bredere perspectief van een Informatiewet te willen bezien.

Charles Jeurgens constateert dat de besturen op korte termijn inzetten op de herziening AW en op lange termijn op de totstandkoming van een Informatiewet. Hij benadrukt dat de archivistische waarden onder beiden moeten liggen en dat het zaak is daar eerst goed en fundamenteel over na te denken. De Informatiewet is nu nog niet meer dan een kreet. We moeten snel scherpstellen wat we daarmee voor ogen hebben; het visiestuk biedt daar nog onvoldoende zicht op.

Chantal Keijsper vraagt zich af hoe deze twee lijnen vertaald worden in lobby-activiteiten.

Bert de Vries geeft aan dat er breed draagvlak te vinden is voor een brede wet. Lijnen moeten wel goed in samenhang uitgezet worden en zullen inderdaad moeten vertrekken vanuit de archivistische waarden die we goed moeten benoemen en definiëren. Daar moeten we juist de komende tijd over in debat met elkaar. De brief van Slob over de positie van het Rijk in de RHC's roept ook veel vragen op waar we snel mee aan de slag moeten. Het is dan ook hoog tijd om dit met elkaar te gaan uitzoeken en uitdiscussiëren. Om voor Archiefwet en/of Informatiewet te kunnen gaan lobbyen moeten we eerst de boodschap scherpstellen. Zover is het nog niet.

Eric Ketelaar waarschuwt dat een Informatiewet nog heel ver weg is en dat het daarom belangrijk is om de herziening van de Archiefwet serieus te nemen en daar voldoende input voor te leveren. Hij ziet daarin drie fasen:

1. Input/wensen formuleren voor herziening AW (voorjaar)
2. In het kader van de (internet)consultatie commentaar verzamelen en verwerken in een stevige en gedragen reactie (zomer)
3. Politieke lobby voor het uiteindelijke wetsvoorstel (najaar/winter)

Eric waarschuwt voor de verkokering tussen de departementen voor een te solistisch opereren van OCW in dezen. KVAN/BRAIN doet er goed aan van meet af aan te hameren op het belang van een brede blik bij deze wetsherziening. De Archiefwet moet geen 'speeltje' zijn van Slob maar in nauwe samenwerking met J&V en BZK voorbereid worden.

Sigfried Janzing vindt de focus op de archieffunctie belangrijk en goed. Hij vraagt zich af of hoe Archiving by design uitwerkt op de archieffunctie en de vormgeving daarvan. Hij wil graag weten wat de besturen verstaan onder activisme. Gaat dat alleen over initiatief nemen? Of wil het bestuur echt hele andere wegen gaan bewandelen en uit het keurslijf van overheid en wetgeving breken?

Bert de Vries antwoordt dat activisme in ieder geval gaat over initiatief nemen en niet afwachten. Wat het nog meer in kan en moet houden kan zeker nog dieper worden doordacht, met inbreng van de leden.

Lucas Osterholt constateert als vertegenwoordiger van een particuliere archiefvormer en -beheerder dat particulieren weinig houvast hebben bij hun archiefbeheer. Hij ziet de brede focus op de archieffunctie als een kans om ook de vraagstukken die op dat vlak leven meer en beter te adresseren. Het stuk besteedt daar nog niet expliciet aandacht aan; hij pleit ervoor om daar wel op in te gaan. Hij krijgt daarvoor bijval van verschillende mensen in de zaal.

Peter Blom merkt op dat het Deputaatschap voor de archieven van de PKN-kerken niet meer bestaat en dat men ook daar houvast zoekt voor het archiefbeheer.

Petra Links vraagt of de besturen al een visie hebben op de positie van particuliere archiefvormers en -beheerders in relatie tot de herziening van de Archiefwet.

Bert de Vries geeft aan dat dat nog niet zozeer het geval is, maar dat de besturen hier graag samen met de leden mee aan de slag willen. Het onderwerp zal een plek moeten krijgen in de bijeenkomsten die KVAN/BRAIN begin 2019 zal organiseren.

Hannie Kool trekt de vergelijking met de Bibliotheekwet, die de waarden waar de bibliotheken voor staan verankert. Dat kan als goed voorbeeld strekken.

Bert de Vries geeft aan dat Bert Looper van Tresoar al bezig is om iets dergelijks voor archieven te formuleren. De besturen gaan daar zeker mee aan de slag.

Eric Ketelaar doet de suggestie om voor circa 10 belangrijke onderwerpen brainstormgroepjes te vormen die, vooral redenerend vanuit de archivalische waarden, input over die 10 onderwerpen gaan leveren.

Chantal Menting merkt op dat het KIA-platform Toezicht al vanuit het perspectief van de toezichthouders heeft gesproken en gedacht over de herziening van de wet. Deze uitkomsten worden gedeeld met KVAN/BRAIN en kunnen ook dienen als input voor OCW.

Bert de Vries vindt het goed om te merken dat iedereen al aan het nadenken is. De plannen voor een actieve uitvraag zijn er worden de komende tijd uitgewerkt.

Lucas Osterholt vraagt wat er concreet met de input van deze ALV zal gebeuren.

Bert de Vries geeft aan dat de sessies die KVAN/BRAIN begin 2019 zal organiseren mede ingevuld worden op basis van de aandachtspunten die hier zijn aangedragen. De sessies zijn zowel bedoeld om de visie van KVAN/BRAIN aan te scherpen en uit te werken als om input op te halen over de Archiefwet en Informatiewet. In het tweede kwartaal verwachten de besturen de leden verslag te kunnen doen van de resultaten en hoe daarmee verder gegaan zal worden.

5. *Nieuwe werkwijze en afspraken besturen en bureau (ter informatie)*

De nieuwe besturen willen op strategische hoofdlijnen sturing geven aan KVAN en BRAIN en de uitvoerende werkzaamheden overlaten aan het bureau. Dat past ook binnen de statuten van beide verenigingen. Daarom wordt Puck Huitsing directeur van het bureau met een ruim en goed omschreven mandaat. Zij onderhoudt de dagelijkse contacten binnen de vereniging, is de linking pin tussen bestuur en bureau en stuurt het bureau aan. De ondersteuning van APPR wordt beschouwd als onderdeel van het bureau.

Daan Hertogs vraagt tot wanneer KVAN/BRAIN kan rekenen op een bijdrage NA voor de bureaudirecteur. Bert de Vries antwoordt dat dat tot en met 2020 loopt. In de begroting moet ruimte komen om dat op termijn zelf te gaan bekostigen.

Daan vraagt of er een procedure geweest voor de benoeming van Puck: tot directeur.

Bert geeft aan dat dat in de vorige ALV is voorgelegd en bekrachtigd.

6. *Financiën*

- a. begroting 2019 KVAN (ter vaststelling door KVAN-leden)
- b. begroting 2019 BRAIN (ter vaststelling door BRAIN-leden)
- c. btw-positie BRAIN (ter vaststelling door BRAIN-leden)

Marc Schuil memoreert dat de overdracht van de oude penningmeesters goed is verlopen. Momenteel wordt gewerkt aan de overdracht van de financiële administratie van Erfgoed Gelderland Diensten naar APPR. Ook dat proces verloopt goed en zorgvuldig. Beide verenigingen zijn financieel gezond.; de balansen zijn sterk. De Archiefdagen hebben ook in financieel opzicht veel opgeleverd. Zodoende was en is er genoeg ruimte om extra inspanningen te doen om belangrijke voorzieningen zoals de website en het Archievenblad te vernieuwen en goed te houden.

KVAN en BRAIN hebben ieder hun eigen begroting maar deze zijn in één overzicht weergegeven. De begroting is zo inzichtelijk mogelijk gemaakt zonder te verzanden in detail. De forecast kan op dit moment nog niet gegeven worden maar zal z.s.m ingevuld worden. De besturen hebben er zelf behoefte aan financieel enige tijd vooruit te kunnen kijken.

Beide verenigingen houden er gezonde reserves op na. Die willen we goed inzetten. Niet oppotten maar zinvol uitgeven en er tegelijkertijd voor waken dat de continuïteit van de verenigingen goed geborgd is. Daarom werken de besturen toe naar het opstellen van en werken met meerjarenbegrotingen.

Daan Hertogs geeft aan dat vanuit S@P de vernieuwing en verbetering van de periodiekviewer een vurige wens is. Die wens krijgt bijval vanuit de zaal. Is daar voldoende ruimte voor?

Marc Schuil beantwoordt deze vraag bevestigend. De begroting van BRAIN laat hiervoor ruimte en deze uitgave zal dan ook (groten)deels door BRAIN worden gefinancierd.

Vincent Robijn vindt het een goede zaak dat er nuttige dingen gedaan worden met de grote reserves. Hij vraagt of bij de vernieuwing van de viewer ook gezorgd kan worden dat de meest recente Archievenbladen digitaal beschikbaar komen.

Puck Huitsing antwoordt dat APPR in opdracht van de besturen en in overleg met de redactie van het Archievenblad momenteel een onderzoek doet om vast te kunnen stellen wat er in de toekomst nodig is om het Archievenblad toekomstbestendig te maken en te laten voldoen aan de wensen en behoeften van leden en lezers. Daarin wordt ook de periodiekviewer betrokken en daarbij wordt ook gekeken naar de plannen en wensen van S@P. Pas op basis van dat onderzoek zullen beslissingen over de periodiekviewer worden genomen.

Bernadine Ypma vult aan dat de redacties van S@P en Archievenblad hun wensen op dat punt al kenbaar hebben gemaakt. De bevindingen van APPR zijn als het goed is in december beschikbaar. Daarna en op basis daarvan kunnen S@P, Archievenblad en besturen nog aanvullende vragen stellen. Het onderzoek is dan begin 2019 helemaal klaar; daarna volgt besluitvorming.

De begrotingen worden ongewijzigd vastgesteld.

Marc Schuil deelt mee dat onderzoek heeft uitgewezen dat het mogelijk om BRAIN BTW-plichtig te stellen. Dat heeft grote financiële voordelen. Wel zullen als gevolg hiervan instellingen die zelf niet BTW-plichtig zijn te maken krijgen met een paar honderd euro contributieverhoging. Leden voor wie dit problematisch is, kunnen zich melden; het bestuur is bereid hen hierin tegemoet te komen. Het voorstel om BRAIN BTW-plichtig te laten verklaren wordt goedgekeurd.

Chantal Keijsper stelt voor om de facturen voor de contributie 2019 te voorzien van een toelichting op dit punt omdat niet alle BRAIN-leden vandaag aanwezig zijn.

Marc Schuil zegt toe hiervoor te zorgen.

7. *Manifest NDE (ter informatie)*

De besturen willen dit manifest onderschrijven en adviseren alle leden hetzelfde te doen. Het manifest sluit naadloos aan bij de visie van het bestuur. Het Netwerk Digitaal Erfgoed heeft ook aangegeven gebruik te willen maken van en participeren in KIA als kennisnetwerk.

Lucas Osterholt vraagt of het netwerk ook voor particuliere archiefvormers en -beheerders wat te bieden heeft.

Bert de Vries beaamt dat volmondig. NDE draait om samenwerking in het belang van de gebruiker.

8. Mededelingen uit commissies en andere geledingen

Namens de redactie van het Archievenblad deelt Bernardine Ypma mee dat het blad binnenkort start met een nieuwe serie artikelen met als thema 'archieven midden in de samenleving'. De thema's voor de nummers van 2019 zullen op de website bekend worden gemaakt zodat auteurs zich kunnen voorbereiden.

Namens het bestuur van S@P laat Daan Hertogs weten dat het Jaarboek 2018 over selectie net uit is en het Jaarboek 2019 over preserving volgende week gepresenteerd wordt. Beide uitgaven zijn uitsluitend digitaal en via de periodiekviewer op de website van KVAN/BRAIN gratis te lezen. Ook komt er een boek van Eric Ketelaar aar. De thematische jaarboeken worden hierna niet voortgezet. De redactie denkt aan de opzet van een nieuwe publicatiereeks 'quarterly reviews'. Bijvoorbeeld het promotieonderzoek van collega Jos de Jong zou daar een plek in kunnen krijgen.

De statutaire zetel voor KVAN in het S@P bestuur is momenteel vacant. Daan pleit voor een lid van het KVAN-bestuur of een niet-bestuurslid namens de KVAN en roept mensen op zich daarvoor ter plekke te melden. Theo Vermeer stelt zich beschikbaar; de leden van KVAN stemmen van harte in met zijn kandidatuur.

9. Rondvraag en sluiting

Bert de Vries roept op om (buitenlandse) sprekers aan te dragen die tijdens de Archiefdagen 2019 kunnen spreken over het thema Bewaren voor de toekomst. Suggesties zeer welkom via info@kvanbrain.nl.

Annelot Vijn maakt reclame voor de DERA: Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur onder vlag van NDE. DERA 2 is inmiddels gepresenteerd. Knooppunten NA, KB, Beeld en Geluid en RCE hebben DERA 1 verder uitgewerkt naar uitgangspunten voor de bedrijfsfuncties. DERA 2 is zeker geen eindpunt; de wens is om DERA verder uit te werken, ook in samenspraak met leveranciers.

Bert de Vries vraagt of er verbanden zijn tussen KIA en DERA?

Annelot antwoordt dat er op KIA informatie en publicaties over DERA worden uitgewisseld.

Theo Vermeer merkt op dat de ALV slechter bezocht is dan anders en vraagt zich af hoe dat komt.

Bert de Vries beaamt dat het wat rustig is, maar niet zo'n idee hoe dat komt. Misschien hebben de leden erg veel vertrouwen in het nieuwe bestuur.

Eric Ketelaar vindt het jammer dat er veel tijd zit tussen ALV en lezing, dat speelt misschien mee.

Bert de Vries bedankt alle aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Bijlage: presentielijsten

Aanwezig als lid KVAN:

1. Leo Koekoek
2. Peter de Jong
3. Bernadine Ypma
4. Ella Kok-Majewska
5. Chantal Menting
6. Annelot Vijn
7. Leonoor Hamers
8. Welmoed Bons
9. Eric Ketelaar
10. Chantal Keijsper
11. Hannie Kool
12. Peter Blom
13. Sigfried Janzing
14. Marc Schuil
15. Petra Links
16. Jeroen Tijhuis
17. Fifine Kist
18. Tom de Smet
19. Vincent Robijn
20. Hans Berende
21. Harm Pieters
22. Daan Hertogs
23. Charles Jeurgens
24. Marieke de Haan
25. Vera Weterings
26. Theo Vermeer
27. Margreet Windhorst

Aanwezig als lid BRAIN:

1. Ella Kok-Majewska namens RAR Rivierenland
2. Lucas Osterholt namens VVD
3. Chantal Keijsper namens Het Utrechts Archief en namens Flevolands Archief
4. Edith Scholten namens Nationaal Archief (begunstiger)
5. Hannie Kool namens Zeeuws Archief
6. Sigfried Janzing namens Streekarchief Midden-Holland
7. Bert de Vries, Stadsarchief Amsterdam
8. Ellen van der Waerden, Haags Gemeentearchief
9. Tom de Smet, Beeld en Geluid
10. Hans Berende, GA Ede
11. Vincent Robijn, Historisch Centrum Overijssel
12. Marieke de Haan, Archiefschool (begunstiger)

